

Nr.7

Decembrie, 2012

EUROPA STRATEGICĂ

-buletin informativ-

EUROPA STRATEGICĂ

-buletin informativ-

*Board-ul editorial adresează sincere mulțumiri
tuturor colaboratorilor care au făcut posibilă apariția
prezentul număr al Buletinului informativ „Europa strategică”.*

Board editorial

Coordonatori

Conf. univ. dr. Virgil Stoica

Facultatea de Filozofie, Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași

Lect. univ. dr. Mihaela Tofan

Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor, Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași

Editor

c.s. Cristian Încălțărău, *Centrul de Studii Europene, Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași*

Secretariat

Drd. Loredana Simionov, *Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași*

Versiunea electronică a buletinului informativ Europa strategică poate fi accesată la adresa: http://www.cse.uaic.ro/Publicatii/europa_strategica7.pdf.

Buletinul informativ EUROPA STRATEGICĂ este produs al proiectului Centrul de Excelență în Studii Europene, câștigat de Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași în competiția EACEA, februarie 2009.

Ilustrațiile prezente în acest material sunt furnizate de Serviciul Audiovizual al Comisiei Europene <http://ec.europa.eu>

Iași, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași, Decembrie 2012

ISSN: 2068 – 4606 (on line)

©Centrul de Studii Europene al Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași, 2012

CUPRINS

I. CONSIDERAȚII GENERALE ASUPRA PROBLEMATICII ABORDATE RECENT ÎN ȘEDINȚELE CONSILIULUI EUROPEAN__7

II. STUDII ȘI ANALIZE ALE CERCETĂTORILOR ASUPRA TEMELOR MAJORE ABORDATE DE CONSILIUL EUROPEAN ____11

CONSILIILE EUROPENE ÎNTRE DEFICITUL DEMOCRATIC ȘI DEFICITUL DE INFORMAȚII ÎN CADRUL UNIUNII EUROPENE - *CORINA BARBAROS*_____11

MANAGEMENTUL PROGRAMELOR OPERAȚIONALE SAU CUM NU VEDEM PĂDUREA DIN CAUZA COPACILOR - *DORU BOTEZAT* _____16

II. PUNCTUL DE VEDERE AL GENERAȚIEI NOI DE CERCETĂTORI ASUPRA STRATEGIEI ACTUALE A CONSILIULUI EUROPEAN _____21

UNIUNEA EUROPEANĂ PREMIATĂ CU PREMIUL NOBEL PENTRU PACE - *ANDREI BALASAN* _____21

CONSOLIDAREA POLITICII DE SECURITATE ȘI APĂRARE COMUNĂ A UNIUNII EUROPENE - *LOREDANA SIMIONOV* _____24

III. INTEGRAREA TINERILOR PE PIAȚA MUNCII DIN ROMÂNIA_____28

I. Considerații generale asupra problematicii abordate recent în ședințele Consiliului European

Considerente generale asupra Consiliului European din 18-19 Octombrie 2012

Consiliul European din 18-19 Octombrie 2012 a avut ca principală preocupare relansarea economică. În cadrul acestei reuniuni s-a decis revizuirea cu atenție a punerii în aplicare a pactului pentru creștere economică și locuri de muncă, a cărui cadru general fusese stabilit anterior, în luna Iunie. În acest sens s-a decis intensificarea eforturilor în anumite direcții, și anume:

- investiții în creșterea economică;
- aprofundarea pieței unice;
- aplicarea mecanismului *Conectarea Europei* (un instrument important de promovare a creșterii prin investiții în transporturi, energie și conexiuni TIC);
- realizarea unei piețe unice digitale pe deplin funcționale până în 2015;
- promovarea cercetării și a inovării;
- îmbunătățirea competitivității industriei;
- crearea cadrului corespunzător de reglementare pentru creșterea economică;
- dezvoltarea unei politici fiscale pentru creștere economică;
- stimularea ocupării forței de muncă și a incluziunii sociale;
- punerea în aplicare a *Strategiei Europa 2020*;
- exploatarea potențialului comerțului.

Consiliul European din Octombrie 2012. De la stânga la dreapta: Francois HOLLANDE, Președintele Franței; Angela MERKEL, Cancelarul federal al Germaniei; Mario MONTI, Prim-ministrul Italiei.

Contextul internațional a generat provocări majore la nivelul UE, determinând orientarea către consolidarea uniunii economice și monetare, consolidare care ar trebui să se bazeze pe cadrul instituțional și juridic al UE și să se caracterizeze prin deschidere și transparență față de statele membre care nu folosesc moneda unică și prin respectarea integrității pieței unice.

Consiliul European așteaptă cu interes prezentarea unei foi de parcurs specifice și cu termene-limită în cadrul reuniunii sale din Decembrie 2012, care să permită progrese în privința tuturor elementelor componente esențiale pe care ar trebui să se bazeze o uniune economică și monetară veritabilă, și anume:

- *un cadru financiar integrat*, prin aplicarea mecanismului de supraveghere unic (MSU);
- *adoptarea pachetului privind supravegherea și monitorizarea bugetară* pentru consolidarea noii guvernante economice în UE.

În afara discuțiilor privind aprofundarea uniunii economice și monetare (UEM), respectiv implementarea unor măsuri în vederea stimulării creșterii economice, Consiliul European a avut în vedere și componenta politică, discutând relațiile cu partenerii strategici ai UE și adoptând concluzii privind Siria, Iranul și Mali.

Considerente generale asupra Consiliului European din 13-14 Decembrie 2012

Consiliul European din 13-14 Decembrie 2012 a reușit să stabilească o foaie de parcurs specifică, cu un calendar clar, pentru realizarea unei uniuni economice și monetare (UEM) veritabile. Acesta se va contura odată cu punerea în aplicare a noii guvernante economice consolidate, precum și prin adoptarea mecanismului de supraveghere unic (MSU). Mai mult, pe parcursul anului 2013, Comisia va realiza o propunere privind un mecanism unic de rezoluție pentru statele membre participante la MSU, în vederea protejării stabilității financiare și asigurării unui cadru efectiv pentru procesul de rezoluție a instituțiilor financiare, protejând în același timp contribuabilii în contextul crizelor bancare.

Consiliul European din Decembrie 2012. De la stânga: Helle THORNING-SCHMIDT, Prim-ministrul Danemarcei; Herman VAN ROMPUY, Președintele Consiliului European.

Totuși, pentru ca accentuarea UEM să asigure creșterea economică, a competitivității și a gradului de ocupare a forței de muncă, în cadrul Consiliului European din Iunie 2013 vor fi prezentate o serie de măsuri conform unui calendar clar, în următoarele direcții:

- coordonarea reformelor naționale;
- dimensiunea socială a UEM, inclusiv dialogul social;

- fezabilitatea și modalitățile contractelor pentru competitivitate și creștere convenite în
- comun;
- mecanismele de solidaritate care pot îmbunătăți eforturile statelor membre care încheie astfel de înțelegeri contractuale pentru competitivitate și creștere.

Eforturile la nivel național și european ar trebui, și în 2013, să se axeze în continuare pe cele cinci priorități convenite anterior, în luna martie, și anume:

- continuarea consolidării fiscale diferențiate favorabile creșterii;
- reluarea activității normale de creditare a economiei;
- promovarea creșterii și a competitivității;
- abordarea aspectelor legate de șomaj și de consecințele sociale ale crizei și
- modernizarea administrației publice.

Dincolo de politica economică, Consiliul European și-a reafirmat angajamentul pentru îmbunătățirea eficacității politicii de securitate și de apărare comune (PSAC), conștientizând faptul că UE trebuie să-și asume o mai mare responsabilitate în menținerea păcii și a securității la nivel internațional, pentru a garanta securitatea cetățenilor săi și pentru a-și promova interesele sale. În plus, constrângerile financiare actuale impun consolidarea cooperării în vederea dezvoltării capabilităților militare și a remedierii deficiențelor critice, inclusiv a celor identificate pe parcursul operațiilor recente. În acest sens, Consiliul European a pus accentul pe:

- sporirea eficacității, vizibilității și impactului PSAC;
- îmbunătățirea dezvoltării capabilităților de apărare;
- consolidarea industriei de apărare europene.

Totodată, Consiliul European a solicitat punerea în aplicare cu promptitudine a strategiei revizuite a UE pentru Marea Baltică și așteaptă prezentarea de către Comisie a unei Strategii a UE pentru zona Mării Adriatice și a Mării Ionice înainte de sfârșitul anului 2014.

Nu în ultimul rând, Consiliul European și-a reconfirmat opinia conform căreia în Siria este necesară tranziția către un viitor democratic și favorabil incluziunii, care să sprijine pe deplin drepturile omului și drepturile minorităților.

II. Studii și analize ale cercetătorilor asupra temelor majore abordate de Consiliul European

Consiliile Europene între deficitul democratic și deficitul de informații în cadrul Uniunii Europene

Corina BARBAROS*

Sintetizând dezbaterile care au avut loc la ultimul Consiliu European constatăm că acestea se îndreaptă către perfectarea guvernantei economice prin finalizarea uniunii economice și monetare precum și prin adoptarea mecanismului de supraveghere unic și a noilor norme privind redresarea și garantarea depozitelor. Perspectivile pentru următorul consiliu au în vedere coordonarea reformelor naționale și dimensiunea socială a UEM. În contextul acestor discuții tehnocrate se vorbește și despre asigurarea legitimității și responsabilitatea democratică, însă este evident că accentual este pus pe dimensiunea economică. Aducem în atenție în acest comentariu problema deficitului democratic al UE și a procesului de informare și comunicare publică a instituțiilor europene întrucât euroscepticismul este în creștere (situație revelată de ultimele eurobarometre), iar măsurile discutate la Consiliul European din decembrie afectează suveranitățile naționale.

Noțiunea de "deficit democratic" a fost folosită pentru prima dată în 1986, într-un document controversat, cu titlul *Why the public should be worried by the EEC's democratic deficit?*[†]. Totuși, expresia a devenit mai uzuală în anii '90, odată cu dispariția consensului permisiv și apariția opoziției populare în ratificarea Tratatului de la Maastricht. Începând de atunci, expresia este folosită pe scară largă, atât de către grupurile de interes, partidele politice și cetățeni, cât și în domeniile academice și în presă. Totuși, în ciuda generalizării acestei expresii, perspectivele asupra presupusului deficit democratic al Uniunii Europene sunt variate, iar în următoarele rânduri vom încerca să le rezumăm pe cele mai importante,

* Asistent doctor, Facultatea de Filozofie și Științe Social – Politice, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași; email: corina_barbaros@yahoo.com.

† Varela, Diego, Guvernarea Europeană, Institutul European, Iași, 2008, p. 181.

corelând criticile *deficitului democratic* cu ideea de *legitimitate* a Uniunii Europene.

În anii '80, conceptul "deficit democratic" cu referire la Uniunea Europeană a început să fie amplu dezbătut în articolele de specialitate, tema fiind apoi preluată și de media, ca o explicație pentru slaba susținere de care beneficia Uniunea Europeană la începutul anilor '90. Deși există mai multe accepțiuni ale deficitului democratic al UE, "versiunea standard" a fost formulată de către Joseph Weiler*, aceasta implicând cinci elemente:

- a) sporirea puterii executive urmată de o diminuare a controlului parlamentar național;
- b) rolul decorativ al Parlamentului European;
- c) lipsa unei concurențe electorale democratice pentru a accede la sarcinile politice ale UE;
- d) distanța dintre instituțiile comunitare decidente și alegători și, nu în ultimul rând,
- e) decalajul† dintre politicile pe care și le doresc cetățenii și cele care sunt implementate de fapt (aceasta fiind o consecință a celor patru factori anteriori).

Argumentele formulate de J.Weiler în scopul susținerii existenței unui deficit democratic la nivelul Uniunii Europene și al identificării surselor acestui deficit, nu au fost universal acceptate. Giandomenico Majone și Andrew Moravcsik, doi autori de referință în domeniul studiilor europene, s-au situat pe o poziție contrară celei exprimate de Weiler‡. Principala idee lansată de Majone este aceea că "UE este, în esență, un stat regulator, prin urmare, nu este implicat în politici de redistribuire și de alocare de valori"§. Întrucât politicile regulatorii se bazează pe o logică a eficienței mai degrabă decât pe una redistributivă, procesul decizional la nivelul Uniunii ar trebui să fie diferit de cel aplicat în cazul adoptării majorității politicilor democratice. Dată fiind natura și scopul diferit al politicilor UE, din perspectiva lui Majone, problema Uniunii nu este una inherentă deficitului democratic, fiind mai mult o criză de credibilitate. În

* Apud Hix, Simon, *The Political System of the European Union*, 2nd edition, Basingstoke, Palgrave, 2005, pp.177-180.

† "policy drift"

‡ Hix, Simon, *op.cit.*, 178.

§ Trad. autorului

această ordine de idei, Uniunea Europeană ar avea nevoie de un proces decizional mai transparent, mai mult profesionalism și expertiză tehnică, reguli clare care să protejeze interesele minorităților și o supervizare din partea actorilor sectorului privat, media și a politicienilor atât de la nivelul Uniunii Europene cât și de la nivel național. Autorul își continuă argumentarea în favoarea puterii executive sporite a UE, susținând faptul că procesul decizional al UE dominat de Parlamentul European sau de o Comisie aleasă prin vot direct ar politiza procesul decizional regulator, iar politizarea conduce la redistributivitate, mai degrabă decât la eficiență, ceea ce, în final, subminează legitimitatea cu care a fost investită inițial construcția europeană.

Adept al interguvernamentalismului, Andrew Moravcsik încearcă să deconstruiască toate argumentele pe care se baza deficitul democratic teoretizat de Weiler. Astfel, sporirii puterii executive, urmată de o diminuare a controlului parlamentar național îi este opusă ideea potrivit căreia guvernele naționale reprezintă entitățile politice cele mai ușor de tras la răspundere de către cetățeni; rolul decorativ al Parlamentului European afirmat de către Weiler este contrazis prin dezvoltarea instituțională din ultimele două decade, atribuțiile și puterile legislativului european sporind considerabil. De asemenea, autorul susține faptul că procesul decizional european este mult mai transparent decât majoritatea proceselor similare din spațiile naționale, iar tehnocrații Uniunii Europene sunt supuși unui control judiciar extins, atât din partea Curții Europene de Justiție cât și a instanțelor naționale, precum și oportunității de a interveni a parlamentelor naționale (spre exemplu, în procesul de ratificare a tratatelor etc). Împotriva "criticii social-democrate" *, care accentuează decalajul dintre politicile europene și expectanțele cetățenilor, Moravcsik susține existența unui sistem "checks-and-balances" la nivelul comunității, care constă în necesitatea existenței unui consens extins, pentru ca o politică/decizie să fie inițiată.

Sistematizând argumentele exprimate de cei doi autori se conturează două idei fundamentale în legătură cu deficitul democratic. Conform primei idei existența crizei de credibilitate la nivelul instituțiilor Uniunii Europene conduce la o serie de efecte precum slaba participare a cetățenilor și anomia față de sistemul politic european, conform celei de-a doua se referă la politicile europene, prin existența sistemului "checks-and-balances", sunt în

* Hix, Simon, *op.cit.*, p.180.

concordanță cu așteptările și input-urile societății europene în ansamblul său.

Replica academică la această viziune, asupra deficitului democratic nu a întârziat să apară. În studiul *"Why There is a Democratic Deficit in the EU: A Response to Majone and Moravcsik"*, Andreas Follesdal și Simon Hix* analizează argumentele și contraargumentele prezentate anterior. Ei admit existența unei crize de credibilitate și a unui sistem "checks-and-balances" la nivelul Uniunii Europene care este, însă, o problemă perfectibilă dar departe de a răspunde în totalitate așteptărilor și nevoilor cetățenilor europeni. Totodată, majoritatea politicilor europene sunt redistributive, contrar opiniei lui Majone și Moravcsik; prin urmare deciziile unei "tehnocrații luminate" animată de obiectivul atingerii unei eficiențe și a unor beneficii maxime sunt reprobabile, contestarea democratică și competiția electorală determinând politici diferite, rezultate din preferințele exprimate ale cetățenilor. Un alt avantaj al competiției politice este acela că organizarea alegerilor are un "efect formativ"[†], promovând o evoluție graduală a identităților politice" și constituirea opiniei publice referitoare la diverse opțiuni de politici comunitare.

Sintetizând, putem afirma că breșa democratică dintre Uniunea Europeană și cetățenii acesteia se adâncește din cauza complexității intrinsece a procesului decizional și a crizei legitimității în contextul transformării guvernării, și a *deficitului din comunicare*. Acești factori accentuează lipsa de încredere și de angajament ale cetățenilor față de UE. Procesul de negociere complex de la nivelul UE face ca rezultatele să fie greu de înțeles pentru cetățeanul de rând și mărește sentimentul de distanțare în raport cu deciziile politice luate de Bruxelles.

Deficitul de informație și deficiențele în materie de comunicare pot fi considerate ca fiind unul dintre principalii factori ai dezangajării cetățenilor, prin urmare, o acțiune în sensul eficientizării strategiei de comunicare ar diminua gradul de deficit democratic al UE. Până în acest moment, UE nu dispune de o cultură informativă în legătură cu subiectele comunitare care favorizează experții și persoanele care au acces la informații confidențiale și, prin urmare, împiedică dezbaterile să ajungă la opinia publică națională. Aceasta duce la absența unui spațiu european public de dezbateri, o condiție

* Follesdal, Andreas, Hix, Simon, *Why There is a Democratic Deficit in the EU: A Response to Majone and Moravcsik*, 2005, www.connex-network.org/eurogov/

[†] *Idem*, p.12.

importantă pentru apariția unei conștiințe europene, care ar permite restabilirea legăturii dintre Uniunea Europeană și cetățenii acesteia și ar contribui la crearea unor noi surse de legitimitate.

Actualmente, instituțiile europene decidente dezbat măsuri care vor reconfigura această construcție, iar comunicarea publică și informarea cetățenilor europeni cu scopul de a reduce euroscepticismul și deficitul democratic sunt esențiale în acest context. Alături de aspectele tehnocrate, dialogul social trebuie să fie o preocupare prioritară pentru liderii europeni, fără capitalul simbolic numit încrederea cetățenilor reformele monetare nu vor putea fi implementate cu succes.

Referințe:

- Follesdal, Andreas, Hix, Simon, 2005, *Why There is a Democratic Deficit in the EU: A Response to Majone and Moravcsik*, www.connex-network.org/eurogov.
- Hix, Simon, 2005, *The Political System of the European Union*, Basingstoke: Palgrave, pp.177-180, 2nd edition.
- Varela, Diego, 2008, *Guvernarea Europeană*, Iași: Institutul European.

Managementul programelor operaționale sau cum nu vedem pădurea din cauza copacilor

Doru BOTEZAT*

„La un curs de instruire pentru procesarea cererilor de rambursare am avut plăcerea să beneficiem de sfaturile unui *expert pe achiziții* care ne-a explicat de-a fir în păr cu mare lux de amănunte câte trucuri poate să ascundă o formulare isteată într-un caiet de sarcini. Jumătate de zi ne-a umplut-o cu sfaturi detaliate de întărire a vigilenței: să nu uităm să verificăm și aia, și aia, și cealaltă și, mai ales, nu carecumva să ne scape și corelația dintre ele. A venit rândul *expertului în construcții* să ne ocupe a doua parte a zilei cu felurite feluri de a găsi chichițe în cotloanele întortocheate ale lucrărilor ascunse și cu numărul fără număr de stampile care trebuie să apară pe procesele verbale de predare a lucrărilor. În fine, a doua zi am avut de procesat zeci de spețe cu potențial înșelător oferite cu generozitate de *expertul contabil* și o porție îndesată de „greșeli frecvente” la *verificarea administrativă*. La sfârșitul celor două zile de instructaj m-am ridicat în picioare și, mulțumind experților pentru buna îndrumare, am conchis că noiăștia de verificăm cererile de rambursare, ca să nu ne scape ceva eronat și să nu păgubim statul, ar trebui să fim experți pe cât e fiecare în parte dar și cât toți patru la un loc. Deși era acolo ditamai floarea unui Organism Intermediar de axă POS, nimeni n-a sesizat ironia din tonul meu. Toată lumea a părut că înghite ceva ce aștepta să audă. Mă mir că nu am primit și aplauze pentru satisfacția profesională pe care am insuflat-o corpului funcționăresc. Oricum e mai bine așa, că la cum am văzut că gândește lumea mi-am dat seama că puteam să fiu și pedepsit [...] Evident că, de-a doua zi, am reluat dosarele care conțineau în medie cam câte 5 bibliorafturi/cerere cu mai mult simț de răspundere. Cum procedura îți lasă 15 zile la o cerere timpul ar fi berechet. Ce nu spune procedura este ce faci când ai primit 5 cereri în același termen. La ce să spună? Oricum, munca ta nu e normată și e prea mult să ceri și normare unui minister care e cocoșat de treabă. Ce să mai ceri normare, ca să ai de ce te agăța când or vrea să dea

* Cercetător în cadrul Centrului de Studii Europene, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași; email: lucian.botezat@uaic.ro

vina pe tine că treaba nu merge? Necum să mai ceri tu vreun drept.” M.B-funcționar OI.

Am început cu această scurtă poveste a unui fost funcționar care a lucrat la stat pe programele operaționale pentru a ilustra mai bine un mecanism pe care toată lumea pare că-l înțelege din tonul cu care se vehiculează soluțiile în mass-media, dar nimeni nu vrea cu adevărat să arate problema, deși ea se află la vedere.

Auzim adesea la televizor voci cu tonuri grave sau acuzaatoare pe problema neabsorbirii fondurilor structurale. În învălmășeala de reglementări și nereguli cu care ne expunem la Bruxelles, nu avem pentru piața domestică explicații mai docte decât acelea în care taberele politice se acuză reciproc, iar funcționarii și oamenii din sistem aruncă vina pe „UE ne cere asta”. Aș putea fi de acord că unii sunt într-atât de incompetenți, încât pot să creadă una sau alta din variante. Dar creierele luminate folosesc această scuză mult mai interesat decât poate lăsa impresia.

Da, UE ne cere să avem achiziții publice corecte, da, UE ne cere rigoare și transparență, dar UE **ne cere aceste lucruri sub formă de principii**. Nu UE ne-a făcut legislația pe achiziții ambiguă. Nu UE ne cere să verificăm achizițiile prin trei patru instituții diferite care-și justifică existența găsind greșeli. Cred că UE ar fi mulțumită și cu o singură verificare, dacă după această verificare nu ar mai găsi ei și alte nereguli la controalele lor. Cu alte cuvinte, UE ne cere doar corectitudine, nu și procedurile cu care noi pretendem că verificăm corectitudinea.

Nu vreau să pledez pentru cauza funcționarilor publici care gestionează accesarea fondurilor structurale. De cele mai multe ori ei sunt sursa primară a abuzurilor din sistem și în foarte multe cazuri, dacă nu chiar majoritatea cazurilor, își acoperă incompetența cu excesul de zel într-o pedepsire a beneficiarilor incorecți. Din teama de a-și asuma răspunderea într-o chestiune ambiguă sau cu interpretare dublă, chiar dacă sunt convinși de buna credință a beneficiarilor, preferă să „taie” de la început sumele cuvenite spre rambursare. Plus că, găsind greșeli, se arată a fi vigilenți în ochii șefilor, care la rândul lor, pot raporta vigilență, șefilor lor ș.a.m.d, pe acest lanț al „vigilenței” singurii păgubiți sunt beneficiarii, pe care se și dă vina ușor „că nu implementează corect”. Dar nu trebuie să uităm că funcționarii sunt executanți, nu decidenți. Dacă nu sunt chiar constrânși de proceduri, sunt măcar acoperiți de acestea. De câte ori nu ne-am iluzionat cu ideea-clișeu că reducerea de personal în instituțiile publice va duce la mult

clamata reducere a birocrăției?...asta pentru că nu ratăm niciun prilej de a cataloga funcționarii ca plimbători de hârtii. Nimic mai adevărat, numeroși funcționari nu fac altceva decât să plimbe dosare. Singura problemă este că ei nu plimbă dosare dintr-o plăcere personală, ci pentru că respectă niște proceduri. Or, dacă lăsăm procedurile la fel și reducem doar oamenii care să le îndeplinească, nu facem decât să blocăm și mai mult sistemul. Oamenii rămași vor lucra și mai prost și mai ineficient, de unde va rezulta o frustrare sporită a cetățeanului contribuabil în condițiile în care funcționarul este deja copleșit. Mitul acesta că funcționarii nu fac nimic sau că rup ușa la ora 3, e numai bun de servit la o populație din ce în ce mai inflamată, dar e un fals argument al problemei.

De unde vine totuși acest blocaj sau întârzierea plăților pe care toată lumea o consideră sursa majoră a neabsorbirii banilor europeni? Mecanismul e simplu: un cerc vicios care pornește de la decidenți și se închide tot la ei. Drept urmare, nici nu contează de unde pornim argumentarea, șirul rămâne neschimbat: Decidenții spun că trebuie să prevenim neregulile, pornind greșit de la presupunerea că beneficiarii vor să înșele statul. Pentru aceasta instituie proceduri foarte încărcate de control, proceduri care pornesc de la suspiciuni, nu de la înclinația naturală a respectării regulilor. Funcționarii, la rândul lor, aplică procedurile la literă, nu la spirit, pentru a se feri de același risc al suspiciunii de neregulă. Procedurile fiind foarte grele (prin conținut și cantitate de reguli ce trebuie respectate) devine imposibilă pentru beneficiari o respectare acurată a lor. Se mai adaugă și ingredientul nearmonizării normativelor între diverse instituții (adică diversele tipuri de instituții beneficiare se supun, pe alte filiere, altor legislații din domeniul lor de activitate care pot intra în contradicție cu reglementările fondurilor structurale. Implicit, beneficiarii, fie greșesc copleșiți de reguli prea multe, fie sunt obligați să greșească de alte reglementări la care trebuie să se supună. Greșelile (la literă) atrag note de clarificare, ca justificative pentru organismele intermediare cum că acestea nu țin cererile de rambursare degeaba, răspunsul la note comportă corectarea greșelilor care cere timp. Multiplicând acest mecanism la cel puțin trei nivele de control (două la organismele intermediare și unul la autoritatea de management) pe care procedura le impune (iar funcționarii de acolo nu-și pot justifica existența decât găsind alte greșeli- iar la un dosar ce conține în medie 3-4 bibliorafturi cu hârtii justificative, este imposibil să nu găsești greșeli noi) se poate ajunge ușor la jumătate de an per cerere. Dacă luăm în calcul că fiecare funcționar are 15 zile procedural la o cerere,

perioadă care se poate prelungi procedural cu notele de clarificare și răspunsul la ele cu cel puțin încă 15 zile, fără ca procedura să prevadă cum se descurcă funcționarul dacă are mai multe cereri în lucru în același timp (iar situația naturală înseamnă cam câte 5- 6 odată) și dacă adăugăm că pot apărea și alte controale care se fac periodic în sistem este ușor de intuit un parcurs de 6 luni la o cerere de rambursare care cel mai adesea acoperă doar trei luni din implementarea unui proiect. Din start implementarea la nivel agregat macroeconomic pierde 3 luni la numai un ciclu de rambursare care se traduce în absorbție pierdută față de calendarul prevăzut inițial.

Când la diverse ocazii (alegeri sau trageri de urechi de la Bruxelles) autoritățile se mai trezesc din rutină, începe o șicană resimțită pe toată filiera absorbției. Premierul cheamă miniștrii, miniștrii cheamă directorii de OI sau AM, directorii cheamă șefii de servicii care ordonă funcționarilor să lase tot ce au în lucru și să facă o situație tabelară a întârzierilor, cu sume, termene și detalii. Fără să mai luăm în calcul zilele pierdute cu aceste situații, reținem doar că funcționarii îi găsesc vinovați cu acest prilej pe beneficiari, centralizând sute, mii de note de clarificare nerezolvate. În fapt, juridic vorbind, mecanismul chiar se oprește la vina lor, doar că beneficiarii se plâng, tot pe bună dreptate, că nu se poate altfel. Situațiile întocmite cu efort de reverificare, ajung la șefii de servicii, apoi la directori, apoi la miniștri, apoi la premier, care evident nu le poate citi pe toate, dar se poate extrage de acolo ideea generală este că nimeni nu e vinovat și că „asta este situația” și oricum, între timp, valul a trecut. Pentru a încheia totuși cu un puseu mobilizator se transmite pe aceeași filieră descrisa mai sus un ordin de scurtare pe viitor a termenelor de rambursare (din condei, nu din proceduri) ordin însoțit de amenințări explicite cu tăieri de salarii. Pe tot lanțul se aude ca răspuns doar „să trăiți, am înțeles” (niciodată un „nu se poate”, „n-avem cum” sau „trebuie schimbate procedurile”) și o respirație de ușurare că am scăpat și de data asta... după care cercul se reia.

Din experiența proprie, la toate întâlnirile și trainingurile internaționale făcute cu oameni din țări care au trecut prin experiența fondurilor structurale (cu mai mult succes decât noi), ni se explica că există un „procent tolerat de eroare” la care ar trebui nu să închidem ochii, dar să-l admitem în contul buneicredințe și care ar putea să însemne milioane de euro absorbiți pentru rezultate palpabile. Dar spune asta unui funcționar care verifică cererea de rambursare cu sabia deasupra capului. Vinovatul e greu de identificat. Poate fi procedura în sine, dar nu poți acuza o procedură că nu lasă eroarea să treacă de dragul absorbției. Atunci poate fi deformarea

profesională a funcționarilor care, în mare majoritate contabili, au înclinația rigorii absolute după principiul *cum să acceptăm să fie furat statul ?...chiar și cu un leu!* Nu poate fi vinovat deci nici funcționarul, fie el contabil dedicat. Doar că ideea e nu să acceptăm furtul, ci să lăsăm această funcție instituțiilor îndrituite să urmărească și ultimul leu. Nu spune nimeni să nu se verifice riguros contabilitatea, ci doar că sunt alte instituții făcute pentru asta, nu finanțatorul. Greșeala e deci de strategie și de viziune. Organismul intermediar și autoritatea de management au fost gândite greșit ca organizare pentru că trebuiau să aibă în vedere absorbția, adică rezultatul, nu rigoarea proceselor birocratice din spatele absorbției. Controlul acestor instituții trebuia să pună în balanță rezultatele proiectelor cu dimensiunea finanțării. Odată ce ai acceptat la evaluarea (bugetelor) proiectelor că rezultatele pot să coste cam cât scrie în buget, țelul tău este urmărirea atingerii acestor rezultate la bugetul angajat. Este cine să vadă dacă s-au pierdut bușteni pe drum. Or, dacă tu ca organism intermediar sau autoritate de management te cramponezi în note și note de clarificare, notificări și aprobări pentru fiecare leu, fapt care îți consumă timp și salarii de funcționari, înseamnă că te ocupi de copaci nu de pădure.

În concluzie, sunt programele operaționale românești cu adevărat operaționale sau funcționale? Nu, sunt o adunătură de proceduri incoerente și cronofage din care nu rezultă decât păduri tăiate la propriu pentru a ne ocupa doar de copaci. Tragedia e că nici măcar nu se previne furtul și neregula cu aceste proceduri, pentru că furtul adevărat se face în mișcarea fizică a bunurilor corporale sau necorporale, nu în hârtii. Hârtiile pot fi perfecte, dar echipamentele din spatele lor pot fi second hand. Autorizațiile pot fi betonate cu două rânduri de ștampile, dar nimeni nu mai poate vedea betonul lipsă din spatele lucrărilor ascunse. Așadar, statul cred că ar fi cheltuit mai puțin cu câțiva funcționari și 2-3 perechi de gumari cu care să se vadă sau să se verifice la fața locului lucrările, cu hârtiile originale în mână, decât cu munții de dosare adunați la organismele intermediare și armatele de funcționari și consultanți care-și strică ochii căutând încadrarea ștampilelor în căsuțe sau numărând liniile din tabelele balanțelor contabile.

II. Punctul de vedere al generației noi de cercetători asupra strategiei actuale a Consiliului European

Uniunea Europeană premiată cu Premiul Nobel pentru Pace

Andrei BALASAN*

Anul 2012 va rămâne, pentru mult timp de acum înainte, un an istoric, un an deosebit pentru istoria Uniunii Europene. Este anul în care, toate eforturile istorice ale Uniunii Europene, au primit bine meritata apreciere.

Ceremonia de acordare a Premiilor Nobel, Oslo: (de la stânga): Președintele Consiliului Herman VAN ROMPUY, Președintele Comisiei José Manuel BARROSO și Președintele Parlamentului European Martin SCHULZ.

Comitetul Premiului Nobel din Norvegia a hotărât, în anul 2012, acordarea Premiului Nobel pentru Pace Uniunii Europene pentru, în primul rând, “timp de peste șase decenii, a contribuit la progresul păcii și reconcilierii, a democrației și a drepturilor omului în Europa.”

* Doctorand, Școala Doctorală a Facultății de Economie și Administrarea Afacerilor, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași; email: balasanandrei@gmail.com.

După cel de-Al Doilea Război Mondial, încheiat în 1945, exista clar nevoia de o "nouă" Europa. Pentru a evidenția contribuția Uniunii Europene în menținerea păcii mondiale voi oferi un singur exemplu elocvent. Înainte de anul 1945, Germania și Franța au purtat timp de 70 de ani trei războaie armate. Relația dintre aceste două țări, care în secolul al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea era una tensionată, a devenit acum unul din principalele motoare ale funcționării Uniunii Europene. Astfel, Uniunea Europeană ne demonstrează cum, prin eforturi canalizate spre îndeplinirea unui scop bine definit și prin încredere reciprocă, se obține pacea.

Democrația este principala condiție necesară pentru ca un stat să devină membru al Uniunii Europene. Căderea zidului Berlinului a deschis o nouă eră pentru Europa, obținerea statutului de membru fiind posibilă, din acel moment istoric, și pentru anumite state din Centrul și Estul Europei. Din acel moment, democrația a fost consolidată, iar numeroase conflicte etnice au fost soluționate.

Totodată, Uniunea Europeană are meritul de a fi consolidat reconcilierile din Balcani. Croația va deveni membru al Uniunii cu drepturi depline în anul 2013, Macedonia, Muntenegru și Serbia având statutul de țări candidate. Mai mult, în ultimul deceniu, posibilitatea de oferire a statutului de membru al Uniunii Europene Turciei a consolidat democrația și drepturile omului în această țară, întărind încrederea în conturarea Turciei ca un partener de încredere în Orientul Mijlociu.

Anunțând decernarea Premiului Nobel pentru Pace, președintele Comitetului Nobel, Thorbjørn Jagland, a spus: „Uniunea Europeană a transformat cea mai mare parte a Europei de la un continent al războaielor la un continent al păcii”. Tot el a continuat, afirmând faptul că, momentan, Uniunea Europeană traversează „o perioadă plină de tulburări sociale și dificultăți economice grave”. Tocmai această situație economică și socială a atras critici din mai multe părți, iar anumite voci au afirmat că acest Premiu Nobel nu ar fi meritat pe deplin de Uniunea Europeană.

Răspunsul la aceste critici îl voi oferi citând din discursul Președintelui Comitetului Nobel Thorbjørn Jagland, care a afirmat că, în acordarea și recunoașterea meritelor Uniunii Europene, Comitetul Nobel se concentrează numai asupra a ceea ce se consideră a fi rezultatul cel mai important al Uniunii Europene: „lupta cu succes pentru pace și reconciliere și pentru democrație și drepturile omului”.

Activitatea Uniunii Europene reprezintă menținerea și consolidarea "fraternității între națiuni" și echivalează cu o formă de "congrese de pace", la care Alfred Nobel face referire ca fiind criteriile de acordare a Premiului Nobel pentru Pace, exprimate în testamentul său din anul 1895.

Consolidarea Politicii de Securitate și Apărare Comună a Uniunii Europene

Loredana SIMIONOV*

„Uniunea și părinții săi fondatori au contribuit timp de peste șase decenii la promovarea păcii și a reconcilierii, a democrației și a drepturilor omului în Europa”, Comitetul Nobel

În actualul context global aflat în continuă transformare, Uniunea Europeană își asumă responsabilități crescute în menținerea păcii și a securității la nivel internațional, pentru a garanta securitatea cetățenilor săi și promovarea intereselor sale. Acțiunile externe ale Uniunii Europene din ultimele decenii au adus acesteia Premiul Nobel pentru pace, o onoare deosebită pentru toți cetățenii europeni și pentru toate statele membre și instituțiile acesteia.

Prin ultimele reuniuni ale Consiliului European din octombrie și decembrie 2012, Uniunea Europeană își asumă în continuare responsabilitatea de a consolida Europa pentru generațiile viitoare și de a garanta ca aceasta să rămână în continuare un continent al progresului și al prosperității.

Așadar, pentru a materializa aceste obiective ambițioase, Consiliul a propus luarea unor măsuri tangibile de a spori eficacitatea politicii de securitate și apărare comună (PSAC) în gestionarea crizelor internațional, atât în vecinătatea sa, cât și la nivel global.

În primul rând, Consiliul subliniază importanța îmbunătățirii cooperării cu partenerii interesați din vecinătatea Europei precum și necesitatea unei strânse cooperări cu alți actori internaționali relevanți, precum ONU, NATO, OSCE și Uniunea Africană, în vederea îmbunătățirii desfășurării misiunilor și operațiunilor PSAC.

În al doilea rând, constrângerile financiare actuale evidențiază necesitatea stringentă de a consolida cooperarea în vederea dezvoltării

* Doctorand, Centrul de Studii Europene al Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași, email: lori_simi@yahoo.com.

capabilităților militare și a remedierii deficiențelor critice, inclusiv a celor identificate pe parcursul operațiilor recente, Consiliul subliniind beneficiile pe care o astfel de cooperare le poate aduce în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, creșterea, inovarea și competitivitatea industrială în interiorul Uniunii Europene.

În consecință, Consiliul a stabilit noi obiective și a adus noi propuneri și acțiuni necesare atât pentru consolidarea PSAC cât și pentru îmbunătățirea disponibilității capabilităților civile și militare necesare, prin implicarea îndeaproape a statelor membre, precum:

- ✓ **Sporirea eficacității, vizibilității și impactului PSAC**, prin dezvoltarea în continuare a unei abordări cuprinzătoare în ceea ce privește prevenirea conflictelor și stabilizarea și gestionarea crizelor cât și prin consolidarea capacității UE de a desfășura personalul și capabilitățile civile și militare adecvate în mod rapid și eficace pentru toată gama de acțiuni de gestionarea crizelor;
- ✓ **Îmbunătățirea dezvoltării capabilităților de apărare** prin identificarea surplusurilor și deficiențelor actuale și stabilirea unor priorități în ceea ce privește cerințele viitoare în materie de capabilități civile și militare europene; prin facilitarea unei cooperări europene mai sistematice și pe termen mai lung în domeniul apărării, inclusiv prin „punerea și utilizarea în comun” a capabilităților militare; prin includerea în mod sistematic și de la început a cooperării în planificarea din domeniul apărării a statelor membre; cât și prin facilitarea sinergiilor dintre inițiativele bilaterale, subregionale, europene și multilaterale, inclusiv prin „punere și utilizare în comun” la nivelul UE și prin initiative NATO privind apărarea inteligentă;
- ✓ **Consolidarea industriei de apărare europene** prin dezvoltarea unei baze tehnologice și industriale europene de apărare mai integrate, mai durabile, mai inovatoare și mai competitive; prin dezvoltarea unor sinergii mai importante între cercetarea și dezvoltareacivilă și militară; cât și prin promovarea unei piețe a apărării funcționale, în special prin punerea efectivă în aplicare a directivei privind achizițiile publice și a celei privind transferurile intra-UE deschisă IMM-urilor și care să beneficieze de contribuțiile acestora.

În ceea ce privește **strategiile regionale**, Consiliul așteaptă prezentarea de către Comisie a strategiilor privind zona Mării Adriatice și a Mării Ionice și solicită punerea în aplicare cu promptitudine a strategiei revizuite a UE pentru Marea Baltică.

În cadrul reuniunilor Consiliului din octombrie și decembrie 2012, s-au discutat pe larg și situațiile apăsătoare din Siria, Iran și Mali.

Deteriorarea situației din **Siria** prezintă motive grave de îngrijorare, drept pentru care Uniunea promovează o colaborare strânsă și cuprinzătoare cu partenerii internaționali pentru a asigura un sprijin rapid Siriei. În acest scop, Consiliul continuă să sprijine măsurile restrictive suplimentare împotriva regimului sirian și a susținătorilor acestuia, fiind alături de Lakhdar Brahimi și de eforturile acestuia de a găsi o soluție politică la criza din Siria.

În acest context, Consiliul European condamnă bombardarea de către forțele siriene a teritoriului Turciei și solicită totodată autorităților siriene să respecte pe deplin integritatea și suveranitatea tuturor țărilor vecine. UE va continua să furnizeze asistență umanitară și îndeamnă toți donatorii să își sporească contribuțiile acordate. Per ansamblu, Consiliul European îndeamnă toate părțile să respecte dreptul umanitar internațional și să pună capăt tuturor formelor de violență, precum și să ia măsuri speciale de protejare a tuturor grupurilor vulnerabile, să permită accesul deplin și în condiții de siguranță pentru furnizarea de ajutor umanitar, pe tot teritoriul țării. De asemenea, Consiliul solicită ca toți cei ce se fac responsabili de încălcări ale dreptului internațional al drepturilor omului să fie trași la răspundere.

Un alt motiv de îngrijorare profundă vine din partea **Iranului** care, încalcă în mod flagrant obligațiile sale internaționale, prin programul său nuclear. În acest sens, Consiliul sprijină în continuare măsuri restrictive suplimentare, în scopul obținerii unui angajament serios și valid din partea regimului iranian. Regimul iranian poate acționa în mod responsabil, determinând încetarea sancțiunilor, dar atâta timp cât nu procedează astfel, UE este în continuare hotărâtă ca, în strânsă cooperare cu partenerii internaționali, să sporească presiunea asupra Iranului, în contextul dublei abordări.

Consiliul European și-a exprimat totodată îngrijorarea profundă față de continua criză politică, de securitate și umanitară din **Mali**. UE este

hotărâtă să ofere un sprijin cuprinzător pentru Mali, în strânsă cooperare cu partenerii internaționali și regionali și își va menține opțiunea de a adopta măsuri restrictive orientate împotriva celor implicați în grupările armate din nordul Mali și a celor care împiedică reîntoarcerea la ordinea constituțională.

Per ansamblu, în cadrul ultimelor reuniuni, Consiliul European a invitat și încurajat Înaltul Reprezentant, în special prin intermediul Serviciului European de Acțiune Externă și al Agenției Europene pentru Apărare, precum și Comisia, să elaboreze în continuare propuneri și acțiuni pentru consolidarea PSAC și îmbunătățirea disponibilității capabilităților civile și militare.

Concluzii

În ultimii ani, liderii europeni au dedicat mai mult timp și energie sănătății financiare a Europei decât consolidării rolului său geopolitic. Cu toate acestea, în pofida problemelor și instabilităților interne, UE a reușit să își păstreze esența diplomației și a continuat să își dezvolte și să își consolideze rolul său ca actor global, în special în gestionarea vecinătății sudice.

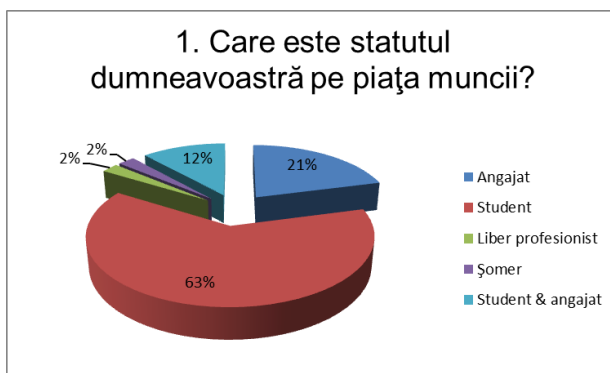
În mod evident, politica externă va depinde în mare măsură de capacitatea și succesul Uniunii de a depăși criza și de a restabili creșterea economică în statele membre, ceea ce prin urmare, va consolida puterea sa economică pe plan global. În acest sens, liderii europeni au acționat strategic în a se concentra pe rezolvarea crizei, uneori în detrimentul problemelor de politică externă. În ultimă instanță, consolidarea politicii externe depinde în mare măsură de modul în care europenii pot depăși diviziunile interne pentru a putea contribui împreună la îmbunătățirea coordonării și coerenței politicii externe. În special, aceasta va depinde de capacitatea Uniunii Europene de a transforma Serviciul European de Acțiune Externă într-un serviciu diplomatic efecace, astfel cum este prevăzut în Tratatul de la Lisabona, - un serviciu care este capabil de a converti resursele imense ale UE în putere.

III. Integrarea tinerilor pe piața muncii din România

Având în vedere preocuparea crescândă privind șomajul ridicat, atât în România, dar și la nivelul celorlalte țări ale Uniunii Europene, am realizat o anchetă - *Tinerii și piața muncii în România* - care urmărește gradul de integrare al tinerilor pe piața muncii din România.

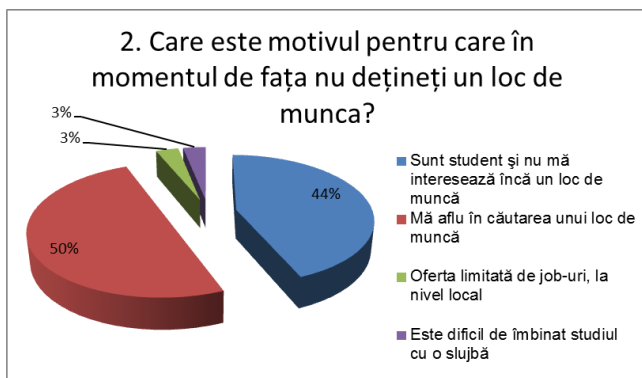
Instrumentul de analiză folosit a fost chestionarul (14 întrebări), piața țintă constând în persoanele cu vârsta cuprinsă între 20-30 de ani, actuali sau foști studenți/masteranzi/doctoranzi în cadrul universității Alexandru Ioan Cuza din Iași. 39% dintre aceștia au declarat că ultimul ciclu de învățământ absolvit este cel de master, 35% licență, 21% liceu și 5% doctorat. În privința specializării, cei mai mulți au absolvit specializarea economie (25%), fiind urmați de cei de la litere (17%), management, marketing, contabilitate, finanțe, administrație publică, drept, geografie, sport.

Graficul 1 – Distribuția populației anchetate în funcție de statutul pe piața muncii

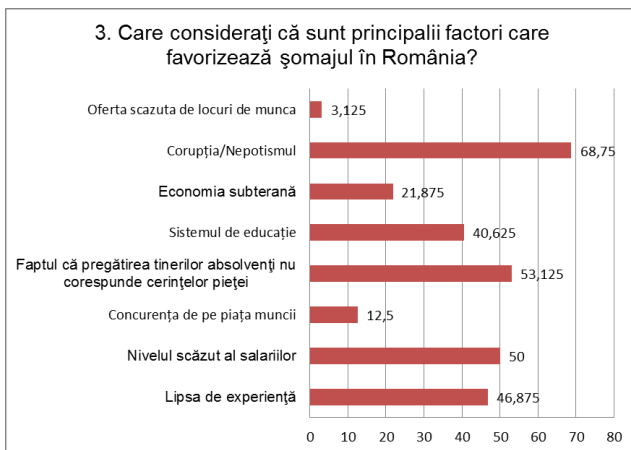
Aproape două treimi dintre persoanele care au fost anchetate aveau statutul de student. 21% dintre aceștia dețin deja un loc de muncă, iar 12% deși urmează cursurile unei facultăți, dețin și un loc de muncă.

Graficul 2 – Distribuția populației anchetate în funcție de motivul pentru care nu dețin un loc de muncă

Rezultatele semnaleză o disponibilitate crescută a tinerilor de a debuta pe piața muncii, chiar în cazul în care dețin statutul de studenți. Jumătate dintre persoanele care nu dețin încă un loc de muncă intenționează să se angajeze, aflându-se în căutarea unei slujbe. Alți 6% au avut în vedere căutarea unei slujbe, însă sunt descurajați de oferta scăzută de locuri de muncă și de dificultatea de a îmbina studiile cu serviciul. Într-adevăr, aproximativ 44% dintre aceștia nici nu se gândesc încă la piața muncii, concentrându-se asupra studiilor.

Graficul 3 – Distribuția populației anchetate în funcție de factorii percepuți care favorizează șomajul

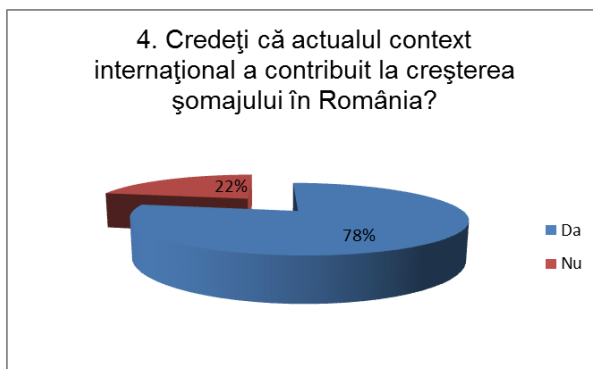

Cu o rată a șomajului de 6,9% (în august 2012, conform Eurostat), în condițiile în care 14 din cele 27 de țări ale UE înregistrau o rată a șomajului

de peste 10%, putem afirma, cel puțin în termeni relativi, că șomajul nu generează încă îngrijorare. Realizând o analiză mai detaliată, însă, putem constata faptul că șomajul este menținut la un nivel mai scăzut datorită migrației, multe persoane fără loc de muncă decizând să își caute un loc de muncă în străinătate. Disponibilitatea de a emigra este scoasă în evidență și în ancheta de față (vezi graficul 10).

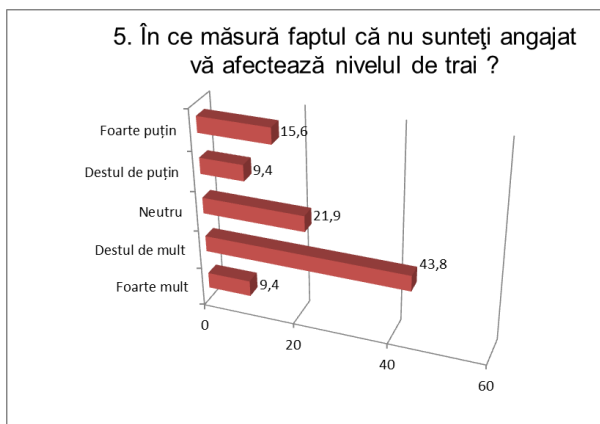
La nivel perceptual, principalii factori care stau la baza șomajului sunt corupția/nepotismul, nivelul scăzut al salariilor, care nu încurajează integrarea pe piața muncii și deficiența sistemului. Un alt motiv invocat îl reprezintă nu numai sistemul de educație, care nu reușește să pregătească tinerii absolvenți la nivelul așteptărilor de pe piața muncii, dar și necorelarea dintre pregătirea tinerilor absolvenți și cerințele pieței muncii. În mod surprinzător, concurența este văzută ca un factor mai puțin important, în condițiile în care nivelul salariilor este considerat neatractiv.

Graficul 4 – Distribuția populației anchetate în funcție de opinia cu privire la influența contextului internațional asupra nivelului șomajului în România

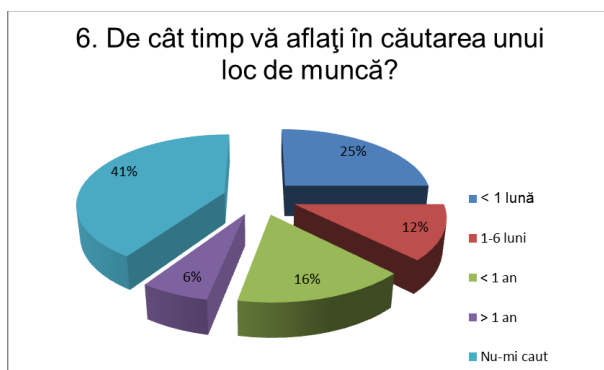
Contextul internațional este văzut de către 78% dintre respondenți ca unul dintre factorii care au afectat economia românească, respectiv una dintre cauzele șomajului înregistrat în România.

Graficul 5 – Distribuția populației anchetate în funcție de măsura în care statutul de șomer le afectează nivelul de trai

Statutul de șomer generează efecte negative legate de nivelul de trai al tinerilor, afectând foarte mult și destul de mult peste 50% dintre persoanele intervievate. Având în vedere vârsta acestora, putem considera că suportul părinților deține, încă, o importanță ridicată. Totuși, faptul că, în ciuda susținerii financiare pe care o primesc de la părinți, aceștia se declară afectați, denotă ambițiile mai ridicate ale tinerilor, ceea ce poate indica o disponibilitate mai ridicată a tinerilor în vederea angajării în realizarea unor activități complementare, care generează venituri.

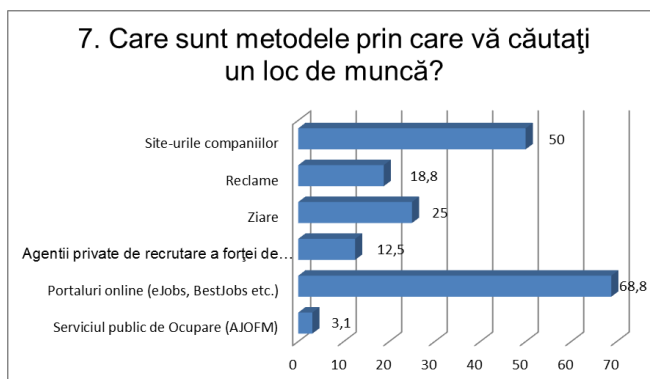
Graficul 6 – Distribuția populației anchetate în funcție de perioada de căutare a unui loc de muncă

Deși o importantă proporție a persoanelor interogate s-au declarat afectate de faptul că nu dețin un loc de muncă, 40% nu-și caută deocamdată un loc de muncă. Luând în considerare perioada de căutare, doar 6% dintre

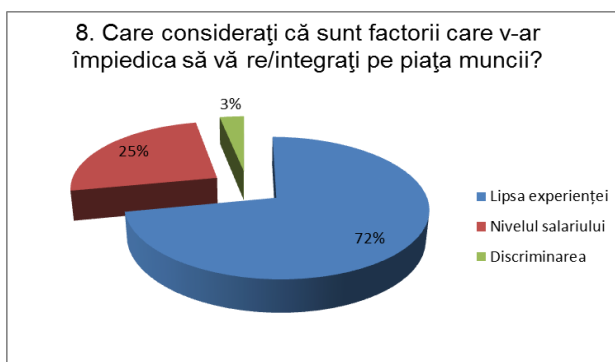
respondenți au început să-și caute un loc de muncă cu mai mult de 1 an în urmă, 25% tocmai au început să-și caute, perioada de căutare fiind mai mică de o lună.

Graficul 7 – Distribuția populației anchetate în funcție de metodele de căutare a unui loc de muncă

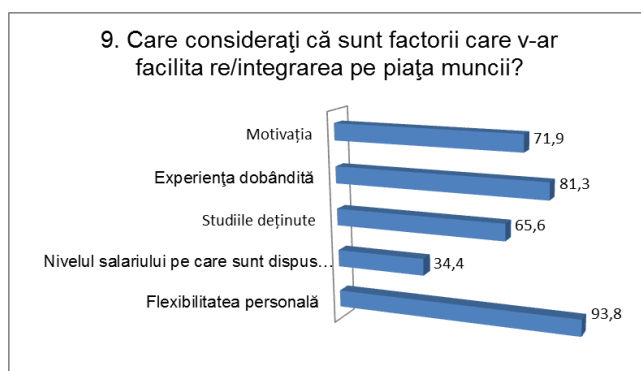
Având în vedere faptul că piața țintă a reprezentat-o tinerii, care sunt, de obicei, mai familiarizați cu utilizarea tehnologiilor noi, metodele preferate de căutare a unui loc de muncă sunt cele care utilizează la mediul online. Cea mai populară metodă o reprezintă consultarea portalurilor online (aproape 70%); aproape jumătate dintre cei care au participat la anchetă și care își caută o slujbă accesează direct site-urile companiilor. Remarcăm însă procentajul redus al persoanelor care apelează la serviciul public de ocupare a forței de muncă (doar 3%).

Graficul 8 – Distribuția populației anchetate în funcție de factorii percepuți care îngreunează re/integrarea pe piața muncii

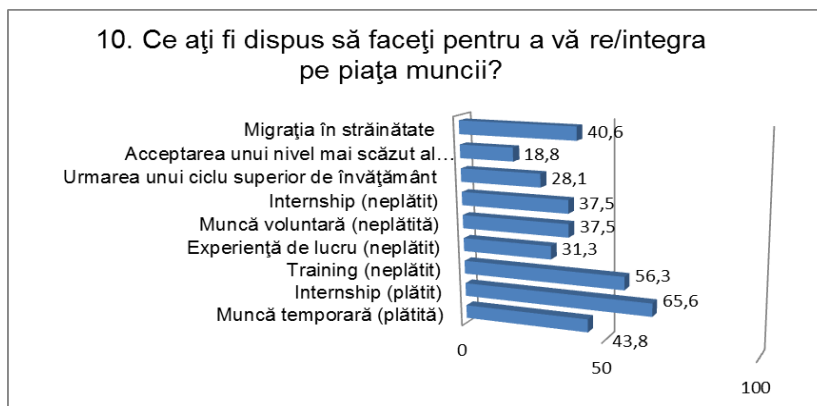
Lipsa de experiență este perceput ca fiind principalul obstacol în calea integrării pe piața muncii. Acest rezultat nu surprinde, având în vedere că persoanele anchetate se află la începutul activității pe piața muncii. Alături de lipsa experienței, nivelul salariului reprezintă un alt factor care îngreunează angajarea. O mare parte dintre tineri, mai ales cei care dețin studii superioare, au așteptări mai ridicate legate de piața muncii și, în special, față de nivelul salariului, care este menținut la un nivel mai scăzut (cu precădere salariul *entry-level*), datorită concurenței existente pe piața muncii.

Graficul 9 – Distribuția populației anchetate în funcție de factorii percepuți care facilitează re/integrarea pe piața muncii

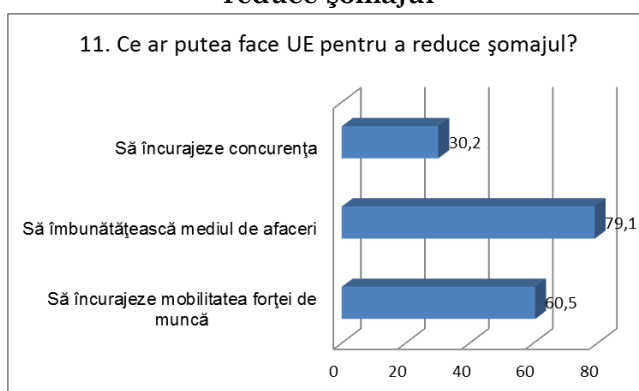
Flexibilitatea personală și motivația sunt considerate a fi principalele atuuri pe care le dețin persoanele intervievate și care le-ar facilita găsirea unei slujbe. Remarcăm procentul mai scăzut al persoanelor care consideră că nivelul acceptat al salariului este unul dintre factorii favorabili angajării, semnalând o inflexibilitate privind nivelul așteptat al salariului.

Graficul 10 – Distribuția populației anchetate în funcție de sacrificiile pe care le-ar realiza în vederea angajării

Tinerii sunt dispuși să realizeze diverse sacrificii în vederea angajării, mai puțin să accepte un nivel mai scăzut al salariului sau să urmeze un ciclu superior de învățământ. Aceasta deoarece toate celelalte variante de răspuns priveau un sacrificiu temporar (internship (plătit), training (neplătit)), în vederea acumulării unei experiențe, respectiv deprinderii unor abilități. Flexibilitatea personală, văzută ca unul dintre principalele atuuri în vederea angajării, îi poate determina chiar să ia în considerare varianta emigrării (41%).

Graficul 11 – Distribuția populației anchetate în funcție de opiniile privind măsurile pe care le-ar putea implementa UE pentru a reduce șomajul

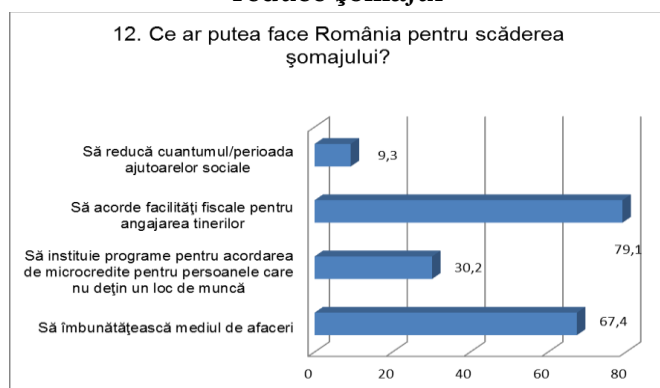

Îmbunătățirea condițiilor în cadrul mediului de afaceri este considerată principala metodă prin care s-ar putea reduce șomajul atât la

nivelul Uniunii Europene, cât și în România. Una dintre modalitățile prin care mediul de afaceri ar putea deveni mai atractiv, ar fi reducerea taxelor. Totuși, reducerea taxelor ar exercita presiuni în vederea reducerii cuantumului/perioadei ajutoarelor sociale, măsură complementară, dar cu care mult mai puțin agreează (Graficul 12). Totuși, reducerea ajutoarelor sociale ar putea constitui un stimul în vederea reducerii șomajului, grăbind căutarea unui nou loc de muncă.

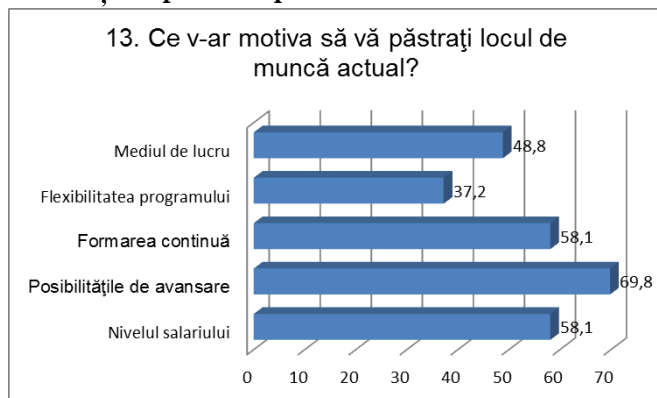
Încurajarea mobilității forței de muncă reprezintă un alt factor important, care ar putea contribui la reducerea nivelului șomajului. Deși, teoretic, Uniunea Europeană asigură, libera circulație a persoanelor, în realitate apar diverse alte impedimente, precum diferențele privind limba vorbită, privind cultura, care se interpun în calea migrației. În cazul României, încă există anumite interdicții care vizează forța de muncă românească, dar care vor putea fi menținute doar până la sfârșitul anului 2013.

Graficul 12 – Distribuția populației anchetate în funcție de opiniile privind măsurile pe care le-ar putea implementa România pentru a reduce șomajul

Acordarea unor facilități pentru firmele care angajează tineri este văzută ca o altă soluție care să reducă nivelul șomajului. Guvernul României încearcă deja să încurajeze angajarea absolvenților prin acordarea unor facilități. De exemplu, începând cu anul 2010, angajatorii care încadrează în muncă pe durată nedeterminată absolvenți ai unor instituții de învățământ sunt scutiți, pe o perioadă de 12 luni, de plata contribuției datorate la bugetul asigurărilor pentru șomaj, aferentă absolvenților încadrați; în plus, angajatorii primesc lunar pe această perioadă, pentru fiecare absolvent angajat, o anumită sumă de bani de la bugetul de stat.

Graficul 13 – Distribuția populației anchetate în funcție de motivațiile privind păstrarea unui loc de muncă

Posibilitățile de avansare și formarea continuă reprezintă principalele 2 aspecte pe care le urmăresc tinerii cu privire la locul de muncă, ceea ce scoate în evidență faptul că tinerii conștientizează lipsa lor de experiență și că sunt dispuși să realizeze anumite sacrificii în perspectiva dezvoltării personale. Mai mult, această situație este scoasă în evidență și de sfaturile oferite în vederea angajării: *să persevereze și să nu se mulțumească cu puțin, să se înarmeze cu răbdare și voință*; conștienți atât de lipsa de experiență, dar și de concurența existentă pe piața muncii, ei încearcă să se diferențieze prin experiențe complementare studiilor, fiind sfătuiți : *să își îmbunătățească aptitudinile, să se implice în ONG-uri, să participe la internship-uri, chiar dacă nu sunt plătite, să învețe cât mai multe limbi străine* ș.a.. Alte sfaturi atrag atenția asupra unor alte alternative care implică riscuri mai ridicate, precum orientarea către antreprenoriat, emigrarea sau orientarea spre ceea ce le place cu adevărat, și nu neapărat spre un câștig cât mai mare

*Despre Centrul de Studii Europene al
Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași*

Centrul de Studii Europene (CSE) funcționează ca departament interfacultăți în cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași, asociind resurse din domenii diferite ale studiilor europene (economie, drept, istorie, științe politice și administrative, geografie, dezvoltare regională, altele) în realizarea unor programe specifice de educație, cercetare, formare profesională, documentare/informare. Centrul funcționează din anul 2000, ca rezultat al participării UAIC la proiectul PHARE RO 9706-01-02 "Înființarea de Centre de excelență în Studii Europene".

Prin valorificarea expertizei în domeniu și prin dezvoltarea de parteneriate, CSE susține dezvoltarea dimensiunii europene a programelor de educație și formare profesională din mediul universitar, contribuie la o mai buna cunoaștere a UE și a procesului de integrare, promovează excelența în educația și cercetarea în studii europene.

Centrul organizează programe de educație și formare profesională prin studii interdisciplinare și specializate de master și cursuri postuniversitare de scurtă durată, realizează cercetări și oferă consultanță în domeniul studiilor europene, participă la programe naționale și internaționale de cooperare în educație și cercetare, promovează informarea, dezbateră și dialogul cu privire la Europa și procesul de integrare prin conferințe, seminarii, publicații de specialitate. În realizarea diferitelor programe derulate, CSE colaborează cu profesori și cercetători din departamentele UAIC, din instituții similare din România, din state membre UE sau din țări terțe, dezvoltă parteneriate cu instituții publice și organizații, acționând ca element de conexiune între mediul academic, factorii de decizie politică și mediile locale, respectiv regionale de afaceri.

Începând cu anul 2009, CSE a fost integrat în rețeaua Centrelor de excelență Jean Monnet. Aplicarea proiectului urmărește **constituirea unei platforme de competente academice și profesionale de înalt nivel asupra problematicii europene în perspectiva interdisciplinară.**

Obiectivele specifice ale proiectului sunt:

- integrarea competențelor multidisciplinare în studii europene ale universității și valorificarea superioară a potențialului didactic și de

- cercetare, precum și creșterea vizibilității resurselor la nivel european și național;
- promovarea și susținerea performanței și a excelenței în domeniul educației și al cercetării în studii europene;
 - deschiderea către societatea civilă prin promovarea conceptului „Universitatea în societate”;
 - formarea unei noi generații de specialiști în domeniul studiilor europene capabili să genereze valoare adăugată la nivel european în procesul de învățămînt, în domeniul cercetării, al dezvoltării instituționale și al promovării cooperării europene inter-universitare;
 - dezvoltarea parteneriatului și cooperării cu alte universități din Uniunea Europeană, cu universități din țări terțe, dar și cu actori ai societății civile;
 - generarea de noi oportunități pentru transfer de cunoaștere și expertiza la nivel european și internațional prin participare la proiecte și rețele de cercetare (în principal, în cadrul FP7 și al programelor JM)
 - creșterea complementarității între cercetare și educație, precum și creșterea gradului de raportare a programelor/activităților universitare în domeniul studiilor europene la nevoile societății civile, cu impact din perspectiva obiectivelor programului LLP (de formare profesională, de cunoaștere și înțelegere a procesului de integrare europeană, de adaptare a activităților la cerințele unui mediu înalt competitiv, de dezvoltare a sentimentului de apartenență la cetățenia europeană, promovarea dialogului intercultural, etc)
 - stimularea interesului pentru cunoaștere, educație și formare profesională în domeniul studiilor europene prin noi oportunități, atractivitate, adaptabilitate la cerințele pieței, ale mediului de afaceri.

CSE coordonează începând cu anul 2008 activitatea Centrului de Documentarea Jean Monnet al UAIC Iași (componenta a rețelei Europe Direct). Rețeaua Centrelor de Documentație Europeană (CDE), parte a activităților publice de informare ale Comisiei Europene cunoscute sub denumirea *EUROPE DIRECT*, are rolul de a promova și consolida studiile și cercetarea în domeniul integrării europene. Rețeaua lansată în 1963 este compusa din peste 400 CDE în cele 27 state membre. CDE funcționează în

cadrul universităților, institutelor universitare sau institutelor de cercetare și sunt înființate prin acord scris între Direcția Generală Comunicare a Comisiei Europene și reprezentantul structurii gazdă.

Rolul CDE este de a promova studiul și cercetarea în domeniul integrării europene, oferind informații despre UE și politicile sale mediului academic și publicului larg, participând la dezbaterile despre UE alături de alte rețele de informare europeană. Un CDE cataloghează/ indexează publicațiile UE într-o singură colecție și oferă acces la publicații europene electronice.

Centrul de Studii Europene promovează dimensiunea europeană a educației și formării profesionale, dezvoltă cercetarea în domeniul studiilor europene, contribuie la o mai bună cunoaștere și înțelegere a procesului de integrare europeană și a exigențelor de participare a României la acest proces din perspectivă multi și interdisciplinară.

Mai multe informații pe

www.cse.uaic.ro